

nak mult évben elhunyt tagjairól és köszönetet mond azoknak, a kik a Társulat működését előmozdították. A Társulatnak 1891 végén 508 tagja volt, kik között 479 örökítő vagy rendes tag; vagyona 13.047 frt 90 krt tesz. A közgyűlés Dr. Conwentz Hugó tanárt és a nyugot porosz tartományi múzeum igazgatóját Danzigban és Stevenson John-t a geológiai tanárát és az amerikai geológiai társulat alelnökét New-Yorkban levelező tagokká választotta.

Az 1892—1894. trienniumra megválasztottak: Elnökké: Dr. Szabó József; alelnökké: Böckh János; első titkárrá és pénztárossá: Dr. Staub Móricz; másodtitkárrá: Zimányi Károly; választmányi tagokká: Halaváts Gyula, Dr. Ilosvay Lajos, Kalecsinszky Sándor, Krenner J. Sándor, Lóczy Lajos, Dr. Pethő Gyula, Petrik Lajos, T. Roth Lajos, Dr. Schafarzik Ferencz, Dr. Schmidt Sándor, Semsey Andor és Dr. Szontagh Tamás.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Választmányi ülés 1892 januárius 13-ikán. A jegyző felolvassa az utolsó választmányi ülés óta a könyvtárba beérkezett ajándékokat. Szerzők ajándékai: Fényi Gyula. A Haynald-observatorium közleményei, V. füzet; Léderey Ábrahám, A természetrajzi tanítás legújabb módszere; Staub Móricz-tól öt darab különlenyomat. Végre beérkezett a M. Földrajzi Társaság Balaton-bizottságának jelentése 1891. évi működéséről. — Köszönettel vétetnek.

A titkár mélyen elszomorodva jelenti, hogy az utolsó választmányi ülés óta a következő tagtársaink haláláról értesült: elhunyt Brücke Ernő egyetemi tanár, Bécsben, a Társulatnak 1863 óta levelező tagja; Simonyi Antal hivatalnok Budapesten, a ki Ujházy László nevére 1869-ben 200 frtos alapítványt tett kötelezvényben; a rendes tagok sorából: Báró Bánhid István m. aljegyző, Aradon; Diváld Adolf nyug. miniszteri tanácsos, Pozsonyban; Gönczy Pál nyug. államtitkár Budapesten, ki 1850 óta, tehát 42 éven át volt rendes tagja s 1875-ben választmányi tagja is a Társulatnak; Horváth János plébános, Kúmfélegyházán; Kis Ferencz gyógyszerész, Szeghalmon; Lutter Nándor tankerületi főigazgató Budapesten, 32 év óta tagtársunk; Piufszich Lajos takarékpénztári főpénztárnok, Budapesten és Surányi Mihály mérnök, Écskán. — Szomorú tudomásul van.

Kilépéseket bejelentették 49-en. — Tudomásul van

A jegyző felolvassa az új tagokul ajánlottakat: Albeker Károly orvosjelölt Budapest, (ajánló Albeker G.); Bakó Gábor tanárjelölt Budapest, (Schilberszky K.); Balassa Gyula takarékpénztári főpénztárnok Budapest, (Csopely L.); Barczen Gyula műegy. hallgató Budapest, (Raabstern S.); Bárdos István m. k. bányafelőr Aranyidka, Geöcze I.); Dr. Békésy Géza orvos Buda-

pest, (Entz G.); Bereczk Viktor községi jegyző Nagyperkáta, (Paulovits A.); Bruckmüller Ferencz technikus Budapest, (Albeker G.); Búza Barna bölcsészethallgató Budapest, (Frits J.); Dr. Denneberg Kálmán orvos Baja, (Tónay I.); Déri Viktor s. jegyző Nagyperkáta (Paulovits A.); Domján Géza gyógyszerész Csongrád-Csány, (Nagy I.); Dunai Zoltán tanárjelölt Budapest, (Szerényi H.); Eckhardt József hivatalnok Bécs, (Bozóky E.); Fábian János tanító Sió-Maros, (Csapó Ö.); Farkas Eugenia gyógyszerértárlajd. Szentes, (Farkas S.); Farkas Gedeon nyug. kir. főjárásbíró Szentes, (Farkas S.); Farkas Gyula birtokos Felső-Simánd, (Ifj. Kuthy D.); Fejér Adorján cyst. főgimn. tanár Baja, (Székely K.); Frey János üzletvezető Esztergom, (Riedl T.); Gajdusek József hit-tanhallgató Bécs, (Lengyel I.); Gallasz Ödön urad. tiszt. Káposztásmegyér, (Rostagni Gedeon G.); Gömör Sándor tkp. jegyző Kecskemét, (Jónás E.); Dr. Gruber Sándor orvos Budapest, (Bernauer Zs.); Gulya György ref. s.-lelkész Érsemjén, (Szőke J.); Guttmann Géza vasúti hivatalnok Szeged, (Rosenberg Zs.); Haffner Ödön joghallgató Budapest, (Scheide Gy.); Hähnel Ferencz dohány-beváltó-tiszt Csongrád-Csány, (Nagy I.); Hauer Miksa állatorvos Zsolna, (Rósa L.); Héjás Endre meteor. int. kalkulátor Budapest, (Kohányi Gy.); Horváth Cyrill cyst. főgimn. tanár Baja, (Székely K.); Horváth Dezső m. tb. főjegyző Szombathely, (Mennyey I.); Horváth István állomáselőjáró Vrbánja, (Szigethy Ö.); Huszár Pál köz-igazg. gyakornok Szombathely, (Mennyey I.); Illés Vincze állatorvos Bessenzög, (Miskey D.); Jóna László gyógyszerész Nyir-Bakta, (Grosz S.); Kaufmann Nándor joghallgató Pécs, (Sikabonyi Angyal P.); Kende Sándor gazdálkodó Nyirbátor, (Schwarz J.); Kósa Gyula orvosjelölt Budapest, (Hőgyes E.); Kotrba Nándor törvénytudó joggyakornok Miskolcz, (Bárany G.); Körmeny Zoltán gyógyszerész Szombathely, (Mennyey I.);

Krajcsovits Gyula urad. irnok Kisperkáta, (Paulovits A.); Krudy Gyula joghallg. Pécs, (Sikabonyi Angyal Pál); Lázár Ottó tanárjel. Kolozsvár, (Veress E.); Lehoczky Ferencz földbirtokos Rácz-Almás, (Bajor J.); Leibnitz Ant. tanító Értény, (Horváth B.); Dr. Léway Sándor orvos Vrbanja, (Szigethy Ö.); Littke Aurél önkéntes Grác, (Sikabonyi Antal P.); Machan József akad. tanárség Selmezbánya, (Balázs I.); Malár József nyug. törvényszéki bíró Jászberény, (Huba L.); Marosi József birtokos Karancs, (Ledő I.); Matusek István gazdaszt Divény, (Kossaczky O.); Dr. Michaélis Béla birtokos Pozsony, (Göllner K.); Mohácsi Pál tanárjelölt Budapest, (Horváth Z.); Nellhiebel Ferencz tanító Alcsuth, (Sir L.); Németh Imre tanító Értény, (Horváth B.); Ott Béla műegyetemi hallgató Budapest, (Gröbersperger B.); Pálmai Miksa gazdálkodó Nagybecskerek, (Pálmay J.); Budahegyi Pauer Károly orvosjelölt Budapest, (Koller Gy.); Pecz Kornél gépész-mérnök Budapest, (Mihályfy J.); Pekár Mihály orvosjelölt Budapest, (Ifj. Kuthy D.); Pösch József műegy. hallgató Budapest, (Gröbersperger B.); Raabstern Mór gyáros Újvidék, (Raabstern S.); Rajnai Béla orvosjelölt Budapest, (Lengyel I.); Rátsky István tanár Késmárk, (Klein E.); Dr. Reisz Mór orvos Divény, (Kossaczky O.); Roth Emil könyvelő Nyirbátor, (Schwarz J.); Salfai Saly Antal gyógyszerész Baja (Tonay I.); Sax Emil tanító Aranyidka, (Geöcze I.); Ifj. Schmidlechner Károly gyógyszerész Budapest, (Orient Gy.); Dr. Schuller Gábor orvos Ó-Kanizsa, (Deutsch Zs.); Dr. Sebess Lajos orvos Tenke, (Gasparik P.); Sebestyén István jb. kiadó H.-M.-Vásárhely, (K. Tóth P.); Semayer Vilibáld e. tanárség Budapest, (Schilberszky K.); Báró Skerlecz Iván joghallgató Pécs, (Sikabonyi Angyal P.); Spitzer Ignác tanító Battonya, (Gerzanits Gy.); Stein Márton birtokos Tarczal, (Horváth I.); Szabó Iván magánzó Kecskemét, (Szalka Gy.); Szántay Béla gazd. akad. hallgató M.-Óvár, (Bing H.); Szücs Dezső bérlő Nagyfalud, (Szily K.); Takáts Elek tanító Topolya, (Bárány Gy.); Thaisz Lajos assistens Budapest, (Schilberszky K.); Thiering Lajos orvosjelölt Budapest, (Renner J.); Dr. Tóth Gyula ezredorvos Kassa, (Beóthy L.); Vaniss László gyógyszerész Temes-Gyarmatha, (Deák Sz.); Dr. Végh Sándor ügyvéd Kunhegyes, (Gerenday L.); Vilcsek Endre tanító Pápa, (Nágel S.); Weber Márton cist. főgimn. tanár Baja, (Székely K.); a kik mind a 89-en megválasztattak; velők a tagok száma 7585-re emelkedett, a kik közt 188 alapító tag és 146 hölgy van.

Választmányi ülés 1892 februárius 17-ikén. A titkár bemutatja a köz-

gyűlés választási jegyzőkönyveit, s ismerteti a választás eredményét. — Tudomásul szolgál.

A titkár előterjeszti, hogy az ünnepélyes közgyűlés óta üdvözlő iratot küldött a »Société Royale Malacologique de Belgique« és a »Société Belge de Microscopie« Brüsszelből. — Örvendetes tudomásul vétetik.

Lengyel István pénztárnok előterjeszti a Társulat pénztárának átadásáról és átvételéről szóló 1892 januárius 31-ikén felvett jegyzőkönyvet. — A választmány ez előterjesztést tudomásul veszi.

A pénztárnok előterjeszti az 1892. évre szóló költségvetést, a bevételek és kiadások egyes tételeit kellő felvilágosítással kísérvén. — A választmány az előirányzatot elfogadja s elrendeli, hogy az 1891. évi Forgó Tőke maradékból 2000 (két ezer) forint az alap-tőkéhez csatoltassék.

A pénztárnok előterjeszti a Forgó Tőke pénztári állását 1892 januárius havában. — Tudomásul vétetik.

A pénztárnok jelentést tesz az adós tagokról, nevezetesen, hogy egy évre adós 515 és több évre 391 tag, tehát a deczemberi taglétszám 11%-a. — A választmány megbízta a titkárságot, hogy a választmány nevében az adós tagokhoz márczius végével levélbeli felszólítást intézzen.

A titkár jelenti, hogy a januáriusi választmányi ülésen alapítványokat tettek: Frivaldszky János 40 éves tagságának emlékére 200 frtot, Szily Kálmán 200 frtot, Hőgyesy Endre 140 frtot, Mágócsy-Dietz Sándor 100 frtot; hogy a januáriusi választmányi ülés után alapítványokat tettek: Margó Tivadar állattani dolgozatok díjazására 500 frt, Jurányi Lajos 200 frt, Hopp Ferencz 100 frt és Chernel István 60 frtot, s hogy erről a közgyűlésnek jelentést is tett; jelenti továbbá, hogy Lengyel István Budapesten 100 frttal az örökítő tagok sorába lép. — Örvendetes tudomásul szolgál.

A jegyző felolvassa a múlt választmányi ülés óta a könyvtárba beérkezett ajándékokat. Szerzők ajándékai: Török Aurél, Egy Jézó szigetbeli ájnó koponyájáról; Erős Lajos, Keleti Szerbia trachit és gránitjainak petrográfiai tanulmányozása; Mágócsy-Dietz Sándor, A német és svájci növényntani intézetek; Kogutowicz Manó, A magyar korona országainak iskolái fal térképe. További ajándékok: Péch József, A földművelésügyi m. k. ministerium vízrajzi osztályának évkönyvei. IV. kötet. 1890-iki évfolyam, a földművelésügyi ministerium ajándéka; Dr. Hoór Károly, A szem fénytörési és alkalmazkodási rendellenességei, és A skiaskopia (árnyékpóba), Toldi Lajos

budai könyvkereskedő ajándéka. — Köszönettel vétnek.

A titkár mélyen elszomorodva jelenti, hogy az utolsó választmányi ülés óta 17 tag haláláról értesült. Elhunyt: Alföldy Sándor ref. főesperes, Kóróson; Bercsényi Elemér gyógyszerész, Budapesten; Heyduk Ambrus kereskedő, Tokajban; Hollósy József, főszolgabíró, Buziáson; Kemény Mór nyugtanító Budapesten; Kiss József tanfelügyelő, Debreczenben; Lampért János ügyvéd, Felső-Vissón; Lumniczer Sándor egyetemi tanár, Budapesten; Perchy Antal köznevelő, Moórott; Monzpart János tisztartó, Szent-Mihályfán; Podhraczky Ferencz gyógyszerész, Nagy-Szalontán; Révay Vilmos birtokos, Trebosztón; Szervánszky Béla orvos, Nagyváradon; Unger Béla műegyetemi hallgató, Szatmáron; Virágh János plebános, Dévaványán; Wolf Gábor gyógyszerész, Tordán és Zubcsek Mihály primási főpénztárnok, Esztergomban. — Szomorú tudomásul vétetik.

Kilépésüket bejelentették 31-en. — Tudomásul van.

A jegyző felolvassa az új tagokul ajánlottakat: Bachrach Lajos m. e. hallgató Budapest, (ajánló Löbl T.); Balás Zsigmond gyógyszerész Rahó, (Kádár L.); Bartha Gyergely a keresk. bank főkönyvelője Kolozsvár, (Ádám D.); Becker Hugó segéd-lelkész Szakálháza, (Schipper Gy.); Bottenstein Gyula mérnök Zombor, (Pinterits K.); Bradofka Károly erdész Kövi, (Szabó E.); Clementis László tanító Buda-Órs, (Gyurovits Gy.); Csernok Lajos kereskedő Jolsva, (Szabó E.); Czigler János birtokos Győr, (Zittritsch Gy.); Dr. Degen Árpád orvos Budapest, (Simonkai L.); Dörner Andor nagykereskedő Barcs, (Pollitzer Géza); Eödy Sándor pénzügyi szemlésez Hatvan, (Gödry J.); Eggler Oszkár tisztviselő Budapest, (Csopely L.); Eölvédi József akad. hallgató Magyar-Óvár, (Greiner F.); Eöry Károly magánzó Budapest, (Lengyel I.); Farkas György erdész Lubenyik, (Helm E.); Fleischhacker Gyula bankfőnök Nagy-Várad, (Berkovits M.); Friedmann Béla chemikus Budapest, (Neumann Zs.); Gellért Endre v. főjegyző Nagybánya, (Riszdorfer J.); Gregor András bányapénztárnok Selmezbánya, (Vnutsko F.); Hartstein Lipót kereskedő Kisvárdá, (Fried J.); Hegedüs Rezső gyógyszerész Kőtegyán, (Bán Gy.); Hidassy József gyógyszerész Bács-Bresztóvácz, (Rudý B.); Holcsinger Lajos s.-jegyző Nagy-Komlós, (Suciú J.); Hollós Oszkár chemikus Budapest, (Paszlavszky J.); Fancsali Jóób Béla tisztviselő Kassa, (Korponay B.); Kemény Ödön tisztviselő Kassa, (Korponay B.); Kiss Győző áll. szőlőtelep-kezelő Farkasd, (Jablonsowski J.); Ifj. Kleinkauf György gazd. gyakornok Letkés, (Privorszky A.); Konkolyi Gábor,

tanító Zomba, (Willinger M.); Dr. Korányi Sándor e. tanársegéd Budapest, (Udránszky L.); Kordina Károlyné Budapest, (Rados G.); Korotnai Árpád kerületi orvos Budapest, (Csapodi I.); Korponay Mihály megyei tisztviselő Kassa, (Korponay B.); Kovacsics Gusztáv kir. alügyész Fehértemplom, (Schelling K.); Kremer Lajos jegyző Kernyaja, (Vojnits D.); Krennitszky Albert bányabirtokos Felsőbánya, (Krennitszky F. J.); Ifj. László Károly orvosjelölt Budapest, (Löbl T.); Dr. Lázár Béla tanár Budapest, (Lengyel I.); Lehóczky Dezső min. felügyelő Budapest, (Mágócsy-Dietz S.); Lurya Géza orvosjelölt Budapest, (Pollitzer G.); Maar József s.-jegyző Kis-Kér, (Schmidt O.); Milltzer Károly plebános Zsély, (Nagy I.); Moldoványi István gyógyszerész Budapest, (Kiss K.); Molnár Irén Budapest, (Herman O.); Nagy László tanító Solt, (Csapó K.); Okolicsányi Ferencz tisztviselő Kassa, (Korponay B.); Palkó Antal erdőgyakornok Bánffü-Hunyad, (Lengyel I.); Pap Aladár birtokos Dab, (Lengyel I.); Péterfy Domokos kúriai bíró Budapest, (Mágócsy-Dietz S.); Petrik Ákos m. e. hallgató Budapest (Kohányi Gy.); Petrovics Elek jogász Budapest, (Paszlavszky J.); Ifj. Mérki Pillér Miklós tisztviselő Kassa, (Korponay B.); Pint Jakab mérnök Budapest, (Szily K.); Pivány Béla mérnök Komárom, (Berger I.); Putnoky Barnabás tisztviselő Kassa, (Korponay B.); Raum Oszkár műszaki chemikus Budapest, (Fraunhoffer L.); Reisinger Sándor mérnök Arad, (Weil J.); Schadl József főszámvevő Győr, (Zittritsch Gy.); Schank Henrik tanító Vadkert, (Wedl E.); Schiff Zsigmond tanító Szódó, (Pásztor E.); Schneller Gusztáv hivatalnok Komárom, (Berger I.); Dr. Schultz Henrik e. tanársegéd Budapest, (Istvánffy Gy.); Báró Starnfeld Aladár gazd. segéd Kalácsa, (Mayer K.); Stern Dezső joghallgató Budapest, (Löbl T.); Szántó György gazdatiszt Vécs, (Szántó A.); Szarvas Imre akadémiai hallgató M.-Óvár, (Greiner F.); Dr. Szent-Imrey Ákos megyei tiszt főorvos Kassa. (Korponay B.); Dr. Szommer Antal járásorvos Német-Palánka, (Földes J.); Tabak Pál körjegyző Csoknya, (Kitzberger J.); Dr. Tauffer Jenő főorvos Temesvár, (Nuricsán J.); Tóth Béla megy. hallgató Budapest, (Löbl T.); Dr. Tóth István e. tanársegéd Budapest, (Istvánffy Gy.); Dr. Trammer Illés közs. orvos Kis-Ósz, (Suciú J.); Tschuke Armin műegy. hallgató Budapest, (Zaitschek A.); Uhlarik Máttyás m. albiró Eperjes, (Kirchmayer G.); Uy Károly birtokos Szombathely, (Kleisl K.); Dr. Veress Sándor orvos Gyergyó-Szent-Miklós, (Veress E.); Viciú Emil tanár Balásfalva, (Lengyel I.); Ifj. Wagner József egyetemi hallgató Budapest, (Privorszky A.); Wagner Károly orvosjelölt Budapest, (Ró-

nay G.); Weigl Róbert főerdész Kassa, (Barcs K.); Weiler Ignác magánzó Tapolca, (Szabó D.); Weisz Lajos joghallgató Budapest, (Löbl T.); Weisz Ödön akad. hallgató M.-Óvár, (Greiner F.); Wolff Gyula gyógyszerész Torda, (Lengyel I.); Zsedényi Gyula kir. főmérnök Komárom, (Pischinger Gy.); kik mind a 87-en megválasztottak; velök a tagok létszáma 7624-re emelkedett, a kik közt 194 alapító és 148 hölgy van.

Mágócsy-Dietz Sándor, a növényteni szakértekezlet jegyzője, az 1892 februárius 13-iki értekezlet megbízásából előterjeszti Staub Móríczt indítványát, hogy a Természet-tudományi Társulat, tekintve a tőzegek tudományos kutatása következtében a külföldön elért eredményeket, és e kutatások tudományos és közgazdasági nagy fontosságát, indítsa meg hazánk tőzegtélepeinek

szakszerű megvizsgálását, és vegye kezébe a szellemi vezetését. — A választmány az indítványhoz elvileg hozzájárul és megbizta a titkárságot, hogy ez ügyben kiküldendő bizottságról javaslatot és indítványt tegyen.

Mágócsy-Dietz Sándor a növényteni szakértekezlet megbízásából előterjeszti Szterényi Hugó gimn. tanár indítványát, hogy a választmány kérje Budapest főváros tanácsát és József főherczeg ő fensége margitszigeti igazgatóságát, látnák el a sétatérekén és szigeten levő fákat, bokrokat és egyéb növényeket megfelelő névmutatókkal; és

Simonkai Lajos főgimn. tanár indítványát, hogy a főváros a befásításoknál a hazai fanemekre is tekintettel legyen. — A választmány az indítványokat elfogadja s megbizta a titkárságot a szükséges lépések megtételével.

Előirányzat a Forgó Tőke számlájára.

A bevételek czímei	Bevétel volt 1891-ben		Előirányzat 1892-re		A kiadások czímei	Kiadás volt 1891-ben		Előirányzat 1892-re	
	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.
1. Pénztári maradék 1891 végén	6148	51	6148	51	1. »Term. tud. Közl.«-re	11180	86	11500	—
2. Alapítványi kamatok	4747	04	4500	—	2. Előadásokra és Pót-füzetekre	3365	58	5200	—
3. Oklevelek díja	1580	—	900	—	3. Könyvtár	1961	79	2000	—
4. Tagok évdíjai	20569	50	20000	—	4. Oklevelek kiállításai	390	—	400	—
5. Évdíj-hátrálékok	578	—	500	—	5. Kis. nyomtatványok	441	17	550	—
6. Előre befizetett tagdíjak	563	40	500	—	6. Irodai költség	208	59	350	—
7. Eladott kiadványok	5056	39	4500	—	7. Szállásbér	1681	76	1681	76
8. Vegyesek	75	96	—	—	8. Bútorok és eszközök	37	30	250	—
Összes bevétel	37048 51		37048 51		9. Fűtés, világlátás	280	04	400	—
Levonván a bevételből a kiadást	36806 76		36806 76		10. Pósta költség	289	08	450	—
Bevételi többlet 1892 végén	241 75		241 75		11. Vegyes kiadások	286	72	400	—
					12. Tiszti díjazás	5959	62	6300	—
					13. Szolga-fizetés	1200	—	1200	—
					14. Rendkívüli kiadások	1747	64	2300	—
					15. Pályázat	—	—	300	—
					16. Átírás az alaptőkéhez	2000	—	2000	—
					17. Átírás az alaptőkéhez a forgó tőke 5%-a	1650	—	1525	—
					Összes kiadás	36806 76		36806 76	—

Állattani értekezlet 1892 januárius 14-ikén.

1. Frivaldszky János bemutatja a magy. nemz. múzeum néhány ritka és becses állatpéldányát. Első sorban a *Nyctea scandiaca* nevű bagolyfajt, a melyet báró Orczy Andor Újszászon ejtette el és a magy. nemz. múzeumnak adott ajándékba; ennek a szép, nagy és majdnem egészen fehér tollazatú bagolynak Oroszország a hazája s nálunk a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Azután három bogárfajt mutatott be. Pável János mult évben

Liptóme gyében a Smokaviczai havason találta meg a *Letsneria lineata* Lets. nevű fajt, melynél még sokkal érdekesebb egy vak bogárnak, *Anophthalmus Bielsii* Seidl., az álczája; ezt az utóbbit eddig még nem ismerték. Végül a *Trechus subterraneus* Müll. fejezte be a sort. A két utolsó állat Mármaros megyéből való.

2. Entz Géza »A protoplazma szerkezete« című előadásában kifejtette a protoplazma összetételéről és szerkezetéről szóló újabb nézeteket, a melyek egymással részben nagy ellentétben vannak s hét kategó-

riába foglalhatók: 1. a protoplazma emulzió, a melynek nincs állandó szerkezete; 2. van állandó szerkezete s ez hálózatos vagy szivacsos vázból, a spongioplazmából s a víz közeit kitöltő, víztiszta, félig vagy egészen folyékony hialoplazmából áll; 3. a protoplazmát víztiszta anyagot foglakó hólyagocskák, rekeszecskek alkotják, szerkezete tehát habos sejtjes, vagy alveolaris szerkezetű; 4. a szerkezetet összegyomolyított fonalak (filaris állomány, vagy mytom), s az ezek között levő szerkezet nélküli, víztiszta anyag (interfilaris állomány, paramytom) adja meg; 5. a szerkezetet csöves fonalak (spirospartok) alkotják, a melyek finom burkukon belül két ellenkező irányban csavarodó szálcáskát (spirofibrilla), s finom tengelyfonalat tartalmaznak; 6. a protoplazma mikrokokkusokhoz vagy baktériumokhoz hasonló szemcskékből (granula) van összetéve, a melyeket, úgy, mint a mikrokokkusok és baktériumok ú. n. zoogloea-telepeinek testecskéit, víztiszta, kocsonyás közti anyag foglal össze; 7. a protoplazma szerkezetében koncentrikus rétegzettség a jellemző; e rétegek (kivülről befelé) a következők: mozgató, lélekző, táplálék-, tápláló plazma, a melyen belül végre a mag van) más és más élettani munka végzésére valók. A protoplazma szerkezetének tanulmányozása napirenden van, s a lehetőség határai közt való megoldása a közel jövőtől várható.

3. Biró Lajos »A homoki szőlők készülőbő ellensége« címűen ismertette a kendermagbogár (*Peritelus familiaris* Boh.) életmódját, kártevését és következtetett arra a jelentőségre, melyre e bogár a jövőbő homoki szőlők művelésében majd jut. E bogár csak az Alföldön és a környező dombos vidékeken él; az agyagos talajon egyenként, a futóhomokon talajon tömegesen található. Tápláléka tulajdonképpen a homokon vadon termő növényekből áll, de a hol a homokot művelés alá fogják, ott, más táplálék hiányában, a szőlő és a gyümölcsfák rügyeit emésztí fel. A hol már elhatalmasodott (péld. Kecskeméten), ott a szőlőtermésnek átlag $\frac{1}{8}$ része esik áldozatul. Ha majd a homoki szőlőtermelés kiterjedtebb lesz, bizonyára a bogár kártevése is nagyobb térre fog terjedni, s a homoki szőlők és gyümölcsösök állandó kártevőjévé válik. Minthogy azonban csak a futóhomokon tud elszaporodni, nem lehet félni, hogy országos csapássá válik.

Jablonsky József azt tapasztalta, hogy a kendermagbogár álczája a luczerna gyökerén él és rozson találta a bogarat még június és július hónapokban is.

Állattani értekezéslet 1892 februárius 11-ikén.

1. Frivaldszky János két igen érdekes rovarfajt mutatott be. Az egyik a

brazíliai *Hypocephalus armatus*, mely alakjában a lötetűhöz hasonló és testalkata elárulja, hogy laza földben és korhadó fák törmelékében tartózkodik, pedig a cinczerek (*Cerambycidae*) családjába tartozik. Azelőtt igen ritka fajnak tartották; újabban gyakrabban kerül a gyűjteményekbe. A másik a *Lithinus Hildebrandti*, madagaszkári bogár meglepő szép példája a mimikrizmusnak. Szürkés-fekete szalmával belepett fágokon tartózkodik és alakjában, de főleg színezetében annyira a családásig híven utánozza a zuzmót, hogy igazán keresni kell, még ha tudja is az ember, hogy ott van az ágon.

2. Entz Géza »Az amoeba protoplazmájának szerkezetéről« értekezik. Az előadó az amoebák protoplazma-testének szerkezetére vonatkozó régibb és újabb nézetek ismertetése után saját vizsgálatainak eredményeit tárgyalja, a melyeknek főbb pontjai a következők: a vizsgálat tárgyát tevő *Amoeba verrucosa* kettős burokkal van körülvéve, a melyek közül a külső meglehetősen vastag és kocsonyás állományú, a belső vékonyabb hártya, mely egymást két irányba keresztező lapos szalagokból áll. Ez alatt a pellicula alatt egyagost szintén két irányban keresztező myonemák futnak. Úgy az ekto- mint az entoplazmát rétegekbe rendezett fonalak alkotják, a melyeken többnyire szabályos körökre eső duzzadások (cytophanok) észlelhetők. De a duzzadások gyakran hiányoznak, s ez esetben a fonalak megegyeznek F a y o d spirospartjainak szerkezetével. A mag, alárendelt részleteket nem tekintve, a protoplazmának szerkezetét ismétli; két végétől zsinag húzódik a test protoplazmájába, a mellyel még sugaras elhelyezésű hengeres fonalakkal is összefügg. Előadásának végén összegezi a protoplazma szerkezetére vonatkozó nézeteket.

3. Dr. Vá ng e l J e n ő a *photoxylin*-ről értekezett. Tapasztalata szerint ez az anyag sokkal alkalmasabb borszeszes készítmények felragasztására, mint az eddig használtak (collodium, gummi arabicum stb.). Ez anyagot, mint a módszert is bemutatta, mellyel a készítményeket üvegtáblákra felragaszthatjuk. Az eljárás vele az, mint a kollódióval.

4. Dr. D a d a y J e n ő ismertette Dr. C h y z e r K o r n é l »A magyarországi *Estheriákról*« című értekezését, melyben a szerző a fajokat beható tanulmányozás alapján tisztázza. Az előadó a magy. nemz. múzeum gyűjteményéből való preparátumokon be is mutatta a tárgyalt fajokat.

5. P a v l i c s e k S á n d o r a *burgonyában élősködő Sciara Thomae* L. nevű légyfajról értekezett; előadta röviden, hogy ennek a különben ismert fajnak lárváit és bábjaikat rothadó burgonyában találta nagy

számában, a mit eddig nem tapasztaltak. Bemutatta a burgonyát és a rovarit is különböző fejlődési stádiumaiban.

Ehhez Dr. Horváth Géza azt a megjegyzését fűzte, hogy a *Sciara*-fajok lárvái általában rothadó anyagokban élnek; valószínű, hogy a burgonya valami oknál fogva rothadásnak indult és csak azért kerültek bele a légyálcák, melyekről különben nem mondható, hogy a burgonyára általában károsak volnának.

Chemia-ásványtani értekezéslet januárius 26-ikén.

1. Illosvay Lajos előadja, hogy a forgalomban levő budai keserűvizekben ammoniak, salétromos- és salétromsav található. Ammoniak kémhatást azonnal aránylag kevesebb esetben talált, de salétromosavat mondhatni mindenikben. A mely vízben kevesebb a salétromossav, több a salétromsav. Az ammoniak és salétromossav jelenléte különösen figyelemre méltó. Ezek az alkatrészek ivóvizekben nincsenek megengedve; a gyógyszerként szereplő budai keserűvizekben káros következményeiket eddig még senki sem észlelte.

2. Kalecsinszky Sándor új gázfejlesztő készüléket mutatott be, a mellyel a savat gazdaságosabban lehet kihasználni.

Thán Károly megjegyzi, hogy e készülék az eddig használtaknál jobb lesz azért is, mert a fejlesztés megszüntetésekor készletben levő gáz a tiszta savon át távozik el, az abban elnyelve tartott levegőt kiüzi s ennél fogva kevesebb levegővel fertőztetett gázt lehet előállítani.

3. Muraközy Károly előleges jelentést tett a hidroxylamin redukáló hatásánál megfigyelt ama jelenségről, hogy a fejlődő nitrogén nem felel meg annak a mennyiségnek, a melyet a redukciót magyarázó egyenlet értelmében várni lehetne.

Lengyel Béla felhívja az előadó figyelmét arra, hogy nitrogénoxid is fejlődhetik, főleg ha cuprisó és hidroxylamin hat egymásra, tehát kísérleteiben tekintsen erre is.

4. Winkler Lajos nitrogénoxiddal dolgozva, tapasztalta, hogy ferroszulfát használatával sok nitrogént tartalmazó nitrogén-oxidot állít elő; ezért ő jobb módszert keresett s ezt meg is találta abban, hogy a nitrítból előállított salétromosavat a kálium-jodidból előállított hidrogénjodid tiszta nitrogénoxiddá redukálja.

Györy István, a kinek sok nitrogénoxidra volt szüksége, azt tapasztalta, hogy kellő óvatossággal eljárva, nagyon tiszta gáz fejlődik akkor is, ha híg kénsav és salétromsav elegendő kristályos ferroszulfátra csepegtetjük.

Thán Károly tapasztalta, hogy hidrogénjodid a salétromosavat nitrogénoxidá

redukálja s azt hiszi, hogy nitrátokból is czélszerűen lehetne tiszta nitrogénoxidot fejleszteni.

Növénytani értekezéslet 1892 januárius 7-ikén.

1. Borbás Vincze »A hársfák organológiájából« cizmen előadja, hogy a hársfák számos mellék-, de különösen murva-leveleinek korai lehullatás az okozza, hogy a fa a magvak meg a gyümölcs zászlajának kiképződésére több munkát és anyagot fordít. A magvak kifejlődésében bizonyos majoratus-félére való törekvés nyilatkozik, mert egy gyümölcsben 10 helyett rendszeren csak egy nagyobb mag fejlődik ki. Különböben a hársfa levele, a termés zászlója, valamint a termés nagysága is meglehetősen arányosságban fejlődik egy-egy hársfajon. A gyümölcs zászlajának különböző eltérő alakját mutatja be, a melyek közül a virágzat rügyképzése, valamint a jövő esztendőre való rügynek virágzás idején virágzat alakjában való megjelenése a legnevezetesebb. A levelek kétszer fűrészeltségéből nagyobb fogú levélalakok támadnak, a melyeket *Tilia vitifolia*, *T. corylifolia*, *T. bicuspudata* stb.-nek nevezték, de ez se nem fissio, se nem iker-levél. Végül Európa nevezetesebb hársfáit táblázatos szétágzásban állítja össze. Előadását számos szárított példány bemutatásával illusztrálja.

Simonkai Lajos kifogást tesz az iránt, hogy az eddig bracteának nevezett szervet előadó »spatha«, »zászló« névvel jelöli.

Staub Móricz ugyancsak kifogást tesz a »spatha«, »zászló« elnevezés ellen, mert a teratológiai eseteket nem tartja elegendőknek arra, hogy a terminológiában ilyen lényeges változtatást tegyünk.

Klein Gyula egyáltalán nem helyesli a terminológia folytonos bolygatását, a mely az egymással való érintkezést egész az érthetlenségig megnehezíti. De ha már az előadó a »bractea« helyett a »spatha« kifejezést használja, akkor czélszerűnek tartja, már a következetességnél fogva is, hogy a spatha eddigi magyar kifejezését, vagy pedig a biológiai feladatnak jobban megfelelő »szárny« elnevezést használjuk.

Borbás Vincze mint előadó a felszólalók megjegyzéseire azt válaszolja, hogy a spathát nem lehet gallérnak nevezni, mint azt Simonkai akarja, mert gallérnak az ernyősek másféle murvaörvét nevezzük. A virágzat első és legnagyobb levelét, spathának a lehulló bractékkal szemben nem a teratológiai esetekből magyarázta. Hogy pedig a spathát zászlónak nevezi, arra az indította, hogy a szárnyas szó már más szervekre ismételtelen le van foglalva.

2. Dégen Árpád »A herbariumok konserválásáról« szólva, felhívja az értekez-

let figyelmét Dr. U d o D a m m e r, Handbuch für Pflanzensammler (Stuttgart 1891) című művére, a melyet a növénygyűjtők, mint a herbariumokkal bírók jól használhatnak. Ezután a herbariumokat pusztító rovarokról s az ezek ellen való védekezésről szól. Az eddig alkalmazott módszerek mindegyikének van bizonyos rossz oldala, a melyet a szénkéneggel való kezeléssel el lehet kerülni. Ismerteti e módszert a bemutatja a szénkénegezésre használt szekrényt, a melyet a legnagyobb sikerrel védi gyűjteményét.

C z a k ó K á l m á n az előadótól felsorolt rovarokon kívül az értekezlet figyelmét még a gyűjtéskor a növényekkel együtt összeszedett araszoló hernyókra hívja fel, a melyek rövid idő alatt nagy pusztítást visznek végbe, s a melyek ellen a többektől ajánlott naftalin nem használ.

S t a u b M ó r i c z a szénkéneggel való kezelést régebbi idő óta használja nemcsak növényeinek, de természetrajzi szertára más tárgyainak mentesítésére is. A szénkénegezést egyszerű faládjában végezi, a melynek nyílásait alkalmas módon beragasztja.

B o r b á s V i n c z e az araszoló hernyó ellen legcélszerűbbnek tartja a növény-csomót szorosan és lehetőleg egyenletesen összekötni, mert akkor a friss növényvel importált Geometra a herbarium csomóiban nem tud mozogni.

M á g ó c s y - D i e t z S á n d o r fel- említi, hogy az egyetlen növénynti intézet is 1887 óta az előadótól bemutatott szekrényhez hasonlót használ s hogy a szénkénegezést egyes entomológusoknál már a 70-es években látta, a kik erre a célra egyszerű bádogládát használnak, a melynek nyílásait ragadós vászonnal zárják el.

D é g e n Á r p á d előadó az araszoló hernyók s általában más, a gyűjtéssel összedehető állatok ellen a gyűjtött példányokat úgy óvja meg, hogy a gyűjtés után rövid időre a szénkénegező szekrénybe zárja.

3. Simonkai Lajos Alföldi Flatt Károly-nak »Egy híres régi növényállat« című közleményét mutatja be és ismerteti. A híres régi növényállat a »sziltya bárány«, a »baranecza«, a melyről még a XVI. és XVII. században is azt hitték, hogy a körülötte levő füvet lelegeli. Később kiderítették, hogy ez a növényállat a most *Dicksonia Barometz Link*-nek nevezett páfrány, és se nem bárányalakú se nem legeli le a körülötte levő füvet.

4. Staub Móricz előadja, hogy a *Hyphaene Thebaica* és *H. coriacea* nevű pálmákon kívül a pálmák törzse nem szokott elágazni, de sok eset van följegyezve arról, hogy a pálmák lehullott levelének tövében levő rügyből ág fejlődött. Az előadó egy szép aczélmetszetet mutat be, a

mely oly datolyapálmát (*Phoenix dactylifera*) ábrázol, a mely törzsének aránylag csekély magasságában 7 ágra szakadt; az ágak elrendeződéséből világosan kitűnik, hogy fejlődésükben a dichotómia törvényét követték.

M á g ó c s y - D i e t z S á n d o r megjegyzi, hogy a pálma elágazását valószínűleg a főtengely tenyésző csúcának sérülése illetőleg megsemmisülése okozta, mert ő analóg esetet tapasztalt az *Agave*-n. Az esetet különben 1885-ben a Természettudományi Közlönyben is ismertette.

5. M á g ó c s y - D i e t z S á n d o r bemutatja a Társulathoz a múlt nyáron beküldött búzaszálakat, a melyeken a *Gibellina cerealis* Pess. nevű gomba él. A nevezett gomba a búzavetéseken nagy kárt tesz, sőt az egész vetést is tönkre teheti. Eddigél csak Olaszországban figyelték meg 1883., 1886. és 1889—90. években, s nálunk 1890. évben.

Élettani értekezéslet 1892 februárius 4-ikén.

1. Ónodi Adolf egyet. magántanár tartott előadást a *gége kettős beidegzésének vitás kérdéséről*. Előrebocsátva a gége beidegzésének tanáról elterjedt nézeteket, áttér saját anatómiai vizsgálatainak és élettani kísérleteinek tárgyalására. Anatómiai vizsgálatai az eddigi ismereteket azzal bővítették, hogy kimutatták több összekötő ideg lételet a felső és alsó gégeideg között. Élettani vizsgálatai alapján pedig megdönti az Exner-től felállított kettős-beidegzés tanát. Felemlíti az Exner-től a lovon észlelt ama kísérleti tünetényt, a mely szerint a felső gégeideg átmetzésére a hangszalag bénulása áll be, a mit eddigél megmagyarázni nem lehet. Kísérletei kiderítették, hogy az együttérző idegrendszer pályáiban is foglaltatnak oly rostok, a melyek a gégehez mennek. Kísérleteket végzett továbbá amaz eddigél magyarázhatatlannak tartott tény megfejtésére, hogy a hatyogó idegek és az alsó gégeidegek kétoldali átmetzése után a hangszalagok még mindig alkalmasak mozgásra; kísérletei kimutatták, hogy ez esetben a gégemozgásokat a hangszalag-feszítő-izmok (mm. cricothy.) végzik. Végül a n. accessoriusnak a gégevel való viszonyát tárgyalta, s jelezte ez irányban még teendő kísérleteinek tervét; eddigél már bizonyosnak látja, hogy ezen idegnek gerinczvelői részlete nem vesz részt a gége beidegzésében. Az előadás után élénk eszmecsere indult meg, a melyben résztvettek Mihalkovics, Thanhoffer, Klug, Högyes, Jendrassik; az alkalommal egyszersmind ezen kísérletek folytatására több új irány jelöltetett ki.

2. Szili Adolf mutatott be *téves érseki ítélet* címűen több érdekes kísérletet, a melyeknek bővebb megbeszélése azonban

az idő előhaladott volta miatt a legközelebi összejevetelre tüzetett ki.

Referáló ülés 1892 februárius 17-ikén Dr. Ónodi Adolf »Éneklő szervünkről« tartott mutatványokkal összekötött előadást. Bevezetőleg érintette az ének szerepét az állatvilágban és viszonyát a nyelv és beszéd keletkezéséhez. Az éneklést nagy tökéletességre fejlesztették a madarak, sőt az ember is az énekművészet bűmulatos fokát érte volt el, mielőtt még a tudomány az éneklés mibenlétét kutatta volna. Érdekesebbek azok a felfedezések, a melyek e század második felében világot derítettek a

hangok keletkezésére és különösen nagy fontossága van a Czermák alkalmazta gégetükörnek. A gégetükörrel a hangképzés minden mozzanata megfigyelhető. Rendes körülmények közt a hang kilélekezéskor keletkezik, mikor a kiáramló levegő a hangszalagokat rezgésnek indítja; azonban képződhetik hang és ének belélekezés közben is, miként a felhevült egýeneken tapasztalható. Végül az előadó vetített képeken mutatta be a gége képeit a hangképzés állapotában, továbbá a gége finom és bonyolult izomrendszerét, és röviden összefoglalta az éneklő szerv egészségtanát.

A KIR. MAGYAR

TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

RÉSZÉRE TETT ALAPÍTVÁNYOK

1891-ik ÉVI DECEMBER 31-ikén.

	frt kr.		frt kr.
ALPÁR IGNÁCZ, 1885 (1884)* ...	100.—	DÁVID VILMOS, 1882 (1871)...	100.—
† GRÓF ANDRÁSSY GYÖRGY, 1846	104.—	DOLLINGER GYULA, 1887 (1883) é.	100.—
† DR. ANTAL GÉZA, 1882 (1871)	100.—	DOMANICZKY ISTVÁN, 1873 (1869) é.	105.—
BALLA PÁL, 1883 (1879)... ..	60.—	† EGRESY REZSŐ, 1872 (1861) é.	525.—
† DR. BALOGH KÁLMÁN, 1874 (1860)	200.—	BÁRÓ EÖTVÖS LORÁND, 1874 (1869)	200.—
BARONYI testvérek, 1880. é....	100.—	GRÓF ERDŐDY GYÖRGY, 1890 ...	200.—
BATIZFALVY SÁMUEL, 1885 (1855)	100.—	ERNUSZT KELEMEN, 1887 ...	60.—
GRÓF BATHYÁNY GÉZANÉ, 1879	60.—	ESZTERHÁZY-HERCZEGIKÖNYVTÁR	
† GRÓF BATHYÁNY LAJOSNÉ, 1879	60.—	Kismartonban, 1882	60.—
BÉKESI GYULA, 1873 (1871)... ..	60.—	GRÓF FESTETICS PÁL, 1875... ..	200.—
† DR. BENE FERENCZ, 1858... ..	210.—	DR. FODOR JÓZSEF, 1880 (1869)	200.—
† DR. BENE RUDOLF, 1874 (1847) é.	100.—	FORSTER GYULA, 1890 (1881) ...	100.—
» hagyatéka 1890	900.—	FRÖHLICH IZIDOR, 1891 (1876)...	200.—
† BENEDEK JÓZSEF (hagyaték) 1867	79'22	GERANDO ATTILA, 1880 (1873)...	60.—
BLATHY EDE, 1874 (1872)	60.—	GSCHWINDT MIHÁLY, 1868	100.—
BRÁZAY KÁLMÁN, 1885 (1880)...	100.—	† GUBICZ ANDRÁSNÉ, 1875... ..	100.—
BUDAPESTI REF. FÖGIMNÁZIUMI		GULÁCSY BÉLA, 1889 é.... ..	100.—
IFJUSÁG ÖNK. TÁRS., 1883—90	200.—	GYÖMÖREI VINCZE, 1875 (1869) é.	100.—
† DR. BUGÁT PÁL (pályadíjakra)		GYULAI PÁL, 1888 (1857)	100.—
1864 (1841)... ..	2000.—	† GRÓF HADIK BÉLANÉ, 1876... ..	200.—
BUGÁT gyűjtése SCHUSTER JÁNOS		† HÁM JÁNOS, 1847... ..	210.—
nevére, 1847... ..	2566'02	HAMALIÁR KÁROLY, 1873 (1867)	69.—
† BUKOVINSZKY JÓZSEF 1887 ...	245'52	† HAMMERSCHMIDT FERENCZ, 1846	105.—
BULLA THEOFIL, 1867	60.—	HANUSZ ISTVÁN, 1878 (1869) ...	60.—
† CSÁSZÁR KÁROLY, 1875 (1865)	100.—	DR. HARTL ALAJOS, 1884 (1860)	100.—
† DR. CSAUSZ MÁRTON, 1857 ...	180.—	† HAYNALD LAJOS, 1864 é.... ..	525.—
† CSENGERY ANTAL, 1873 (1853) é.	100.—	HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR	
CSOPEY LÁSZLÓ, 1891 (1879) ...	100.—	1871/73 és 1881/82... ..	700.—
† CZAPKAI JÓZSEF, 1869	200.—	† HETÉNYI MIHÁLY, 1876 (1871)	500.—
† CZINDERY LÁSZLÓ, 1846	105.—	HOHENAUER IGNÁCZ, 1877 (1868)	100.—
CZÓGLER ALAJOS, 1882 (1879)...	60.—	DR. HÓGYVES ENDRE, 1877 (1871)	60.—
DADAY JENŐ, 1889 (1875) k. ...	100.—	† HUNFALVY JÁNOS, 1880 (1856)...	100.—
		DR. ILOSVAY LAJOS, 1885 (1872) é.	100.—
		† IPOLYI ARNOLD, 1873 (1868)...	60.—
		JAGICZA LAJOS, 1874 (1869) ...	100.—
		DR. JEDIK ÁNYOS, 1873 (1841)	100.—
		JEZSOVICS KÁROLY, 1874 (1870)	60.—

* A zárójelben levő évszám a rendes taggá váló megválasztás idejét, az é. és k. betű pedig azt jelenti, hogy az alapítvány *érték-papírban* tétetett, vagy *kötelezvénnyen* van.

	frt kr.		frt kr.
† JUHÁSZ NORBERT, 1884 (1868)	100—	PULSZKY FERENCZ, 1876 (1872)...	100—
KÁLLAY BÉNI, 1873 (1859).....	100—	† PYRKER LÁSZLÓ, 1846.....	315—
† KARLOVSKY ZSIG. 1873 (1857) é.	100—	RÁBA MIKLÓS, 1873 (1871).....	60—
† GRÓF KÁROLYI GYULA, 1890..	200—	RÁTZ LÁSZLÓ, 1891 (1883).....	200—
KEMPELEN IMRE, 1889 (1872)...	200—	DR. RÉCZEY IMRE, 1883 é.....	100—
KERESK. IFJAK EGYESÜL. 1873 é.	100—	REINER ZSIGMOND 1886, 1888...	100—
DR. KÉTLI KÁROLY, 1881 (1862)	100—	† RICHTER ALAJOS, 1846.....	210—
KLÉH ISTVÁN, 1891.....	200—	† BR. RITTERSTEIN ÁGOST. 1846	105—
KLEIN GYULA, 1883 (1870) é....	100—	† ROCHOS ISTVÁN, 1846 (1841)..	105—
KOLLER FERENCZ, 1873 (1869)..	48—	† DR. RÓTH SAMU, 1888 (1873)	60—
KONKOLY MIKLÓS, 1874 (1869)..	105—	DR. RÓZSAHEGYI ALADÁR, 1887	
† KOPÁCSI JÓZSEF, 1846.....	60—	(1874).....	60—
KORÁNYI FRIGYES, 1880 (1865) é.	100—	SÁSKA MIHÁLY, 1874 (1869).....	100—
† KORZIMICS LÁSZLÓ, 1860 (1857)	100—	DR. SCHAFARZIK FERENCZ, 1888	
† KORNITZKY MIKSA 1878 k.	200—	(1877) é.....	100—
GR. KORNISS EMIL 1875 (1870) é.	105—	DR. SCHULEK VIHMOS, 1880 (1875)	100—
KOSSUTH LAJOS, 1876 é.	105—	SCHULLER ALAJOS, 1879 (1868) é.	105—
DR. KOSUTÁNY TAMÁS, 1880 (1872)	60—	DR. SCHVARTZ GYULA, 1864 k....	300—
† KOVÁCS ISTVÁN 1869.....	60—	DR. SCHVARTZ OTTÓ, 1884 (1871)	60—
† KRIESCH JÁNOS, 1875 (1863)...	100—	† SCITOVSKY JÁNOS, 1864.....	500—
† KUBINYI ÁGOSTON, 1866.....	500—	SEMSEY ANDOR, 1874.....	100—
KUSSINSZKY ARNOLD, 1872 (1864)	60—	SERLY SÁNDOR, 1885 (1872)....	60—
LAKITS FERENCZ, 1891 k.	100—	† SIMON ELEK, 1869 é.....	105—
LÁNYI GYULA, 1890.....	200—	† SIMONYI ANTAL, UJHÁZY LÁSZLÓ	
LÁNYI LÁSZLÓ, 1891 (1877)....	60—	névére 1869 (1862) k.....	200—
LECHNER LAJOS, 1876 (1864)....	100—	† BÁRÓ SINA SIMON, 1856.....	525—
DR. LENDI ADOLF, 1890 (1886) é.	100—	SÍPOS PÁL, 1881 (1869).....	60—
DR. LENGYEL BÉLA 1887 (1866)	200—	† DR. SOMOGYI KÁROLY, a Szegedi	
LEUTNER KÁROLY, 1873 (1868) é.	105—	Somogyi-könyvtár névére 1878	200—
LICHTENBERG KORNÉL, 1891....	100—	SOMOGYI RUDOLF, 1873 (1860) é.	100—
† BR. LOPRESTI ÁRP. 1870 (1868)	60—	SOMSSICH ANDOR, 1891.....	100—
ID. LUCZENBACHER PÁL, 1888....	200—	† SOMSSICH PÁL, 1884.....	100—
DR. MARGÓ TIVADAR, 1873 (1845)	200—	F. SÖRÖS LUIZA, 1884 (1876) é. k.	200—
MÉSZÁROS KÁROLY, 1883 (1869)	100—	DR. SZABÓ JÓZSEF, 1877 (1848) é.	105—
MICSKEY IMRE, 1877 é.....	100—	† SZANDTNER HENRIK, 1873 (1870)	60—
MICSKEY-SOÓS ANNA, 1877 é....	100—	† SZANISZLÓ FERENCZ, 1845.....	52'50
MIHÁLKOVITS GÉZA, 1880 (1869) é.	100—	GRÓF SZÉCHENYI BÉLA, 1889....	200—
† MIKLOVICS GYÖRGY 1878 (1868)	100—	† DR. SZELENYI-LAJOS, 1873 (1869)	100—
† MIKÓ JÁNOS, 1883 (1868)....	60—	† SZENTANDRÁSSY LAJOS, 1877..	60—
† MONTEDEGÓI ALBERT FERENCZ,		† SZIGLI GÁBOR, 1846.....	105—
1869 (1843) készp. 25 frt k. 75 frt	100—	SZILY KÁLMÁN, 1873 (1860) é....	210—
DR. MÜLLER KÁLMÁN, 1882 (1879)	100—	SZILY LÁSZLÓ, 1884.....	60—
† GRÓF NÁDASDY FERENCZ, 1846	104—	SZILÁVY JÓZSEF, 1889.....	100—
NÁDOSY KÁLMÁN 1887.....	60—	† SZÓNYI PÁL, 1878 (1846)....	200—
NAGY SÁNDOR, 1889.....	100—	SZUPER LAJOS, 1891 (1862)....	60—
NEY BÉLA, 1873 (1871).....	95—	† SZÜTS ISTVÁN, 1875 (1869)...	60—
† NIKL MIHÁLY, 1881 (1874)....	100—	† TAKÁCS JÁNOS, 1880 (1846)...	100—
ÓNODY BERTALAN, 1878 (1873) é.	210—	M. K. TENGERÉSZETI HATÓSÁG	
† OPITZKY JÁNOS, 1886 k.....	1000—	Fiumében 1875.....	100—
DR. ORBAY ANTAL, 1873 (1857)	48—	DR. THAN KÁROLY, 1874 (1859) é.	200—
ORSZ. NŐKÉPZŐ-EGYLET LEÁNY-		† THAN SÁNDOR, 1890 (1862) é.	500—
TANODÁJÁNAK ÖNK.-KÖRE 1886	100—	THANHOFFER LAJOS, 1877 (1868)	100—
PACHER I. DONÁT 1887 (1878)...	60—	† THURZÓ GÁBOR, 1873 (1872) k.	60—
PALCZER ERNŐ, 1874 (1869)....	67'50	TOMORY ANASZTÁZ. 1858.....	105—
PAPP RAGÁNY JÁNOS, 1883 (1871)	51—	KÖNYVES TÓTH MIHÁLY, 1889	
PASZLAVSZKY JÓZSEF, 1891 (1870)	100—	(1884) é.....	100—
DR. PERÉMI GÁBOR, 1881 (1875)	70'05	UNGVÁRY VIHMOS, 1882 (1869)...	60—
DR. PETHŐ GYULA, 1876 (1869) é.	100—	VADVONA JÁNOS, 1889 (1872)....	100—
BR. PODMANICZKY FRIGYES, 1873		VÁLYA MIKLÓS, 1883 (1876) é....	100—
(1859) é.....	100—	DR. VARGA ZSIGMOND, 1885 (1868)	200—
BÁRÓ PODMANICZKY GÉZA, 1889		VÁSÁRHELYI IMRE, 1878 (1862) é.	100—
(1886).....	100—	DR. VIDÉKY FERENCZ, 1883 (1870)	100—
PREYSZ KORNÉL, 1891 (1890)....	60—	VIRÁGH-ELEK, 1877 (1868)....	60—

	frt kr.
† DR. WAGNER JÁNOS, 1873 és 1886 (1870) készpénz és értékpapír..	205 ⁻⁻⁻
† WAGNER PÁL, 1882 é.	100 ⁻⁻⁻
WARTHA VINCZE, 1876 (1868) é.	100 ⁻⁻⁻
GRÓF WENCKHEIM FRIGYES, 1888	100 ⁻⁻⁻
† YBL MIKLÓS, 1873.....	100 ⁻⁻⁻
GRÓF ZSELÉNSKY RÓBERT, 1890 (1872)	100 ⁻⁻⁻
ZSIGMONDY GÉZA, 1886 é.	100 ⁻⁻⁻
† ZSIVORA GYÖRGY, 1874	100 ⁻⁻⁻

A K. M. TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT saját alapítványai:	
a) A »Népszerű előadások« jövedelme 1866-ban	300 ⁻⁻⁻
b) A Bugát-Schuster alapítvány kamatai (1868—73)	1417 ⁷⁵
c) A Könyvkiadó Vállalat jövedelme (1872—1891)	10128 ³⁶
d) Dr. Kátai Gábor volt titkár emlékére 1878	200 ⁻⁻⁻
e) Tőkésítés az 1878—1891-ik évi pénztári maradékból	41348 ³⁵

A készpénzben befolyt alapítványokból esetről esetre értékpapírok vásároltattak, valamint az időközben kihúzott értékpapírok beváltási ára is megint értékpapírokba lón fektetve. Az ekként apránként összegyűlt értékpapírok névleges értéke 87,700 fítot tesz. És így az alapítványok 1891 december 31-ikén következőleg vannak elhelyezve:

	frt kr.
Készpénz:	
a) A Társulat számláján	3190 ⁷³
b) Földhitelezésnél	52 ²⁰
Értékpapír a Földhitelezésnél	87700 ⁻⁻⁻
Kötelezvény	2085 ⁻⁻⁻
Összesen	*93027 ⁹³
Budapest 1891 december 31-ikén.	
LEUTNER KÁROLY, pénztárnok.	
LENGYEL ISTVÁN, irodaigazgató.	

* Jegyzet. E kimutatás lezárása óta 1892-ben még a következő alapítványok tétettek:

CHERNEL ISTVÁN, 1892 (1887)....	60 ⁻⁻⁻
FRIVALDSZKY JÁNOS 40 éves társulati tagságának emlékére, 1892 (1852)	200 ⁻⁻⁻
HOPP FERENCZ, 1892	100 ⁻⁻⁻
HÖGYES ENDRE, 1892 (a régebbi 60 frthoz)	140 ⁻⁻⁻
JURÁNYI LAJOS, 1892 (1862)	200 ⁻⁻⁻
MÁGÓCSY-DIETZ SÁNDOR, 1892 (1875)	100 ⁻⁻⁻
MARGÓ TIVADAR jutalomdíjakra	500 ⁻⁻⁻
SZILY KÁLMÁN, 1892 (a régebbi 200 frthoz)	200 ⁻⁻⁻

Ez újabb alapítványokat is számba véve, a mai napon, 1892 januárus 15-ikén:

Az <i>alaptőke</i> összege	94527 ⁹³
<i>Forgótőke</i> tavali maradéka	6148 ⁵¹

Tiszta vagyon

LEVÉLSZEKRÉNY.

TUDÓSÍTÁSOK.

(7.) *Magyarország időjárása 1892 januárius havában:* Az évnek e leghidegebb hónapja ez idén szerfölött változékonynak mutatkozott: érezte velünk néhány napig egész dühét dermesztő fagyok alakjában s bőven juttatott az enyhe időből is. Kiváltképen hőmérsékletének változékonysága feltűnő. Így Budapesten 22-ikén a hőmérő a -18° C. alá süllyedt, a mi igen alacsony temperatura, ha tekintetbe vesszük, hogy 1871 óta januáriusban csak egyszer volt ennél nagyobb hideg, még pedig 1881 januárius 23-ikén $-19^{\circ}2'$ C., azonban elérte a fagypont fölötti 10 fokot is és 12 olyan nap volt, a melyen a hőmérséklet napi közepe a 0° fölött maradt. A havi eredmény szerint, a melyben ezen egyenlőtlenségek eltűnnek, a hónap középhőmérséklete csak néhány tizedfokkal haladja meg a normális értéket az ország legtöbb részén, azonban Erdélyben az idej januárius 2—3. egész fokkal volt melegebb.

Nagyobb hirtelen hőmérsékleti változásokat, a meteorológiai központi intézet

Richard-féle hőmérő-regisztrátor szalagjáról leolvastva, tapasztalunk: 18-ikéről 19-ikére virradóra, esti 10 órától reggel 8 óráig 9 foknyi süllyedést; továbbá 23-ikén éjjel 10 órától 12 óráig 7 fokkal emelkedett a hőmérő és azonkívül 27-ikén, midőn délután 3 órától másnap reggel 4 óráig 10° -nyi csökkenés állott be, a mely időponttól kezdve azonban a hőmérsékleti görbe újra fölfelé emelkedik.

Egyébiránt a hőmérséklet menetere szolgáljanak tájékozásul a budapesti ötnapi közepek:

	1871—91 C.-fokban	1892
Januárius 1—5.	—3 ⁰	1 ⁴
» 6—10.	—2 ³	1 ⁵
» 11—15.	—2 ²	—1 ⁸
» 16—20.	—1 ⁸	—3 ⁰
» 21—25.	—1 ⁵	—8 ⁷
» 26—30.	—0 ⁷	—0 ⁹

Legenyhébb volt a hó két első, két utolsó és 8., 9. és 10-ik napja, leghidegebb pedig a 19-ikétől 23-ikéig tartó idő-